

Naj država postavi spomenik vsem našim žrtvam vojne?

13. 6. 2005

Anton Drobnič, predsednik Nove slovenske zaveze: "S spomenikom se v Novi slovenski zavezi nismo veliko ukvarjali. Ali bi postavitev spomenika pomenila ukvarjanje s simboli in nič drugega? Spomenik je možen, prav bi bilo, da bi ga postavili. Ni pa nujen. Postaviti bi ga bilo treba, ko bi bilo vsebinsko vse urejeno, ker spomenik ne rešuje stvari, ampak jih simbolno zaključuje. Bojimo se, da bi spomenik pomenil tudi resnični zaključek, kakor se pri nas rado zgodi, in bi bilo vse prepuščeno samo še zgodovinarjem. Ko pa zgodovinarji govorijo in pišejo knjige, jih nihče ne poslušča. Če bi tak spomenik stal, mora imeti tudi

resnično nevtralen napis. Da ga ne bi samovoljno razlagali, ker bi bil dvoumen in bi se interpretiralo, da spomenik stoji za partizane in narodnoosvobodilni boj. Po šestdesetih letih enostranskega poučevanja o preteklosti pri nas določene besede pač nimajo splošnega, ampak točno določen pomen. V neki fari na Dolenjskem so postavili spravno spominsko ploščo in nanjo napisali imena domobrancev, vaških stražarjev, partizanov. Torej vseh žrtev. Potem so pa izdali še knjigo. Natančno so, z vsemi podatki, popisali vse žrtve iz prve svetovne vojne. Ob mrtvih iz druge svetovne vojne pa so ostala imena, brez podatkov. Če simbolno zaključujemo obdobje druge svetovne vojne in revolucije, moramo pač vsem žrtvam iz tega časa postaviti spomenik.

Ob simbolnih dejanjih, kakor razumem spomenik, se spomnim prve slovesnosti v Kočevskem rogu leta 1990, o kateri so nato kar naprej ponavljali, da je bila spravna slovesnost, da sta si Milan Kučan in nadškof Alojzij Šuštar spravno podala roke, da je torej zdaj vse urejeno. V resnici pa v Rogu ni bilo nobene spravne slovesnosti. Stal sem kakšen meter daleč od Kučana in Šuštarja in

videl, da sta si roke podala v pozdrav. Iz tega so nato naredili velik cirkus. Simbola sploh še ni bilo, pa so ga že vsi videli. Bojim se, da bi bil spomenik razumljen enako. Dokler ne bo protikomunistom priznано najbolj osnovno: da so imeli časten namen in častne cilje in da niso bili izdajalci in zločinci po krvi in rodu, dokler bo razpoloženje pri nas tako poveljujoče za eno in izključujoče za drugo stran, je težko govoriti o pomiritvi in spravi. Niti dopuščeno ni, da bi bilo drugače. Dokler ne bo priznано, da je med drugo svetovno vojno v Sloveniji poleg boja proti okupatorju tekla tudi revolucija in da protirevolucija ni bila paktiranje z okupatorjem, ni mogoče govoriti o pomiritvi. Je bila revolucija ali ni bila? Od tega je vse odvisno. Če star revolucija in revolucionarno nasilje bila, se je protikomunistična stran imela pravico samobrambno upreti. Če pa revolucije ni bilo, je domobranstvo čista izdaja. Seveda je revolucija bila! Samo priznati je nočejo."

PRO & CONTRA

Zmago Jelinčič Plemeniti, predsednik SNS: "Če je Slovenija

pripravljena postaviti spomenik vsem žrtvam vseh vojn od začetka zgodovine naprej, če upošteva vse padle Slovence - Venete, Karantance, vse naše kneze, ki so jih potolkli med pokristjanjevanjem, vse, ki so se borili in so padli v boju s Huni, pa padle pred prvo svetovno vojno in med njo, padle v avstrijski vojski, v bojih proti Turkom pri Sisku, Petrinji... -, potem se strinjam. Če bi to bilo omejeno samo na obdobje druge svetovne vojne, torej od 6. aprila 1941 in po željah nekaterih kar do leta 1948, pa nikakor ne, to ne pride v poštev. Ne moremo in ne smemo enačiti tistih, ki so bili v protifašistični koaliciji, in onih na strani nacifašistične zveze. Tisti, ki je padel, ko je branil svoj narod, ne more biti izenačen z onim, ki ga je izdajal ali streljal nanj.

Naj se postavi spomenik vsem Slovincem, ki so padli kjerkoli in kadarkoli v slovenski zgodovini. Ni pa mogoče postavljati spomenika neznanemu junaku, kakor se razmišlja ob vojnih zakonih. Junaki so znani. Tisti so, ki so se skupaj z Anglo-Američani in Rusi borili proti nacizmu in fašizmu. Amerika, Anglija, Rusija, Francija, celo Nemčija točno

vedo, kdo je bil v drugi svetovni vojni na čigavi strani in katera stran je bila prava.

Ne moremo v Sloveniji spreminjati zgodovine, da bi postali heroji tisti, ki so bili na strani nacizma in fašizma. Zgodovina je jasna in znana. Od vekomaj pa se tudi ve, da so bili izdajalci vedno odrinjeni. Tudi zmagovalci jih niso marali. Še v nacističnih arhivskih dokumentih piše, da je po vojni in zmagi ter ustanovitvi tisočletnega rajha treba najprej 'počistiti' izdajalci lastnega naroda. Ker če so izdali lastni narod, bodo še bistveno lažje izdali Nemce."